

КРАМАТОРСЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Від 29.09.2021 № 16/VIII-870
м. Краматорськ

Про затвердження Комплексної програми енергоефективності бюджетної, комунальної та житлової сфер Краматорської територіальної громади на 2021-2023 роки

З метою забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів у громаді, сфері теплопостачання та надання комунальних послуг, підвищення культури енергоспоживання, відповідно до Закону України «Про енергозбереження», Указу Президента України від 16.06.1999 № 662/99 «Про заходи щодо скорочення енергоспоживання бюджетними установами, організаціями та казенними підприємствами», розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 732-р «Про затвердження плану заходів із впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах», враховуючи цілі масштабної ініціативи Європейської комісії з питань сталого розвитку міст - Угоди мерів (Covenant of Mayors) та рішення Краматорської міської ради від 03.10.2012 №20/VI-37 «Про приєднання до Європейської ініціативи «Угода мерів», керуючись ст. 26, 59, 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,

міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити Комплексну програму енергоефективності бюджетної, комунальної та житлової сфер Краматорської територіальної громади на 2021-2023 роки (далі - Програма).
2. Фінансовому управлінню при складанні бюджету Краматорської територіальної громади на наступні роки та під час його перегляду, при формуванні бюджетних запитів на 2021-2023 роки, за наявності, передбачити фінансування заходів, визначених Програмою.
3. Координацію виконання Програми покласти на відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку виконавчого комітету Краматорської міської ради.
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови згідно із розподілом повноважень.

Міський голова

О. В. Гончаренко

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОЇ,
КОМУНАЛЬНОЇ ТА ЖИТЛОВОЇ СФЕР КРАМАТОРСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ НА 2021-2023 РОКИ

I. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1.	Назва програми	Комплексна програма енергоефективності бюджетної, комунальної та житлової сфер Краматорської територіальної громади на 2021-2023 роки
2.	Підстави для розробки Програми	Закон України «Про енергозбереження», Указ Президента України від 16.06.1999 № 662/99 «Про заходи щодо скорочення енергоспоживання бюджетними установами, організаціями та казенними підприємствами», розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 732-р «Про затвердження плану заходів із впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах», Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
3.	Розробник Програми	Відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку виконавчого комітету Краматорської міської ради
4.	Відповідальні виконавці Програми	Відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку виконавчого комітету Краматорської міської ради, відділи та управління міської ради
5.	Термін реалізації Програми	2021-2023 роки
6.	Обсяг фінансування всього, у тому числі:	884551,1 тис. грн
6.1	бюджет Краматорської міської територіальної громади	67563,0 тис. грн
6.2	інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі обласний бюджет, ДФРР, Фонд енергоефективності)	4605,0 тис. грн
6.3	кошти інших джерел	812383,1 тис. грн

II. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Питання енергоефективності та енергозбереження в Україні не лише не втрачає свого значення, а й стає все більш актуальним. Це пов'язано з тим, що рівень енергоемності ВВП в Україні у 2018 році перевищував рівень енергоемності ВВП Польщі (яка має подібну чисельність населення) у 2,5 рази, Німеччини – у 3,3 рази та середнє значення країн світу – у 2 рази. Україна залишається серед десяти найбільш енергоемних країн у світі, енергоемність якої майже втричі перевищує середній показник Організації економічного співробітництва та розвитку. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом заклала якісно нову правову основу для сприяння енергоефективності та енергозбереженню. Зокрема, Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати Директиву 2012/27/EU Європейського Парламенту та Ради від 25 жовтня 2012 р. про енергоефективність, на виконання якої розроблено Законопроект «Про енергоефективність», та Директиву 2010/31/EU Європейського Парламенту і Ради щодо енергетичної ефективності будівель, яка імплементована у законодавство України через Закон України «Про енергетичну ефективність будівель» від 22 червня 2017 року. Також, питання енергоефективності є одним з ключових у Енергетичній стратегії України на період до 2035 року “Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність”, за результатами реалізації якої планується досягнути зниження енергоемності ВВП більш ніж у два рази до 2035 року.

Законодавчою базою Програми є:

- 1) Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- 2) Закон України від 01.07.1994 № 74/94-ВР «Про енергозбереження»;
- 3) Закон України від 09.04.2015 № 327-VIII «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації»;
- 4) Закон України від 08. 06. 2017 № 2095-VIII «Про Фонд енергоефективності»;
- 5) Закон України від 22 06. 2017 № 2118-VIII «Про енергетичну ефективність будівель»;
- 6) Постанова Кабінету Міністрів України від 31. 12. 1997 року №1505 «Про програму державної підтримки розвитку нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії, малої гідро і теплоенергетики»;
- 7) Постанова Кабінету Міністрів України від 01. 03. 2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2021 роки»;
- 8) Постанова Кабінету Міністрів України від 17. 10. 2011 № 1056 «Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження»;
- 9) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.10.2008 №1337-р «Про здійснення заходів щодо скорочення споживання електричної енергії бюджетними установами»;
- 10) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26. 04. 2017 № 732-р «Про затвердження плану заходів із впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах»;
- 11) Енергетична стратегія України на період до 2035 року “Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність”.

Пріоритетність енергозбереження та енергоефективності відобразились і на політиці Краматорської міської ради, яка у 2012 році прийняла рішення про приєднання до Європейської ініціативи «Угода мерів» і тим самим задекларувала свої наміри щодо зменшення споживання викопних видів палива і відповідно викидів CO₂ не менше ніж на 20% до 2020 року шляхом реалізації комплексу енергоефективних заходів у всіх сферах

життєдіяльності міста. На виконання цих зобов'язань був розроблений План дій сталого енергетичного розвитку м. Краматорськ на 2015-2030 роки. Внаслідок реалізації Плану дій, Краматорськ прагне скоротити викиди CO₂ щонайменше на 60% до 2030 року шляхом реалізації трьох блоків інвестиційних проектів у період 2015- 2030 рр. Основні капіталовкладення пропонуються у секторі термомодернізації багатоповерхових житлових будівель та бюджетних будівель міста.

Другий блок інвестиційних проектів спрямовано на модернізацію системи централізованого тепlopостачання міста, що теж потребує значних капіталовкладень. Третій блок інвестиційних проектів спрямовано на модернізацію системи вуличного освітлення, системи водопостачання та електропостачання міста.

План дій визначає, що важливими напрямками для підвищення енергоефективності є:

- зниження потреби громади у теплової енергії у 3 рази – ця мета досягається проектами глибокої термомодернізації багатоповерхових житлових будівель та бюджетних будівель міста. Ці проекти допомагають реалізовувати європейську Директиву по енергетичній ефективності будівель (EPBD);

- поступове заміщення традиційних видів палива на альтернативні та відновлювані, проекти впровадження яких є технічно можливими та економічно доцільними.

У 2020 році у відповідності до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» шляхом об'єднання 5 рад (місто Краматорськ, села Ашуркове, Василівська Пустощ, Дмитрівка, Привілля, Семенівка, селища міського типу Біленьке, Комишуваха, Красноторка, Малотаранівка, Олександрівка, Софіївка, Шабельківка, Ясна Поляна, Ясногірка) була утворена Краматорська міська територіальна громада. Площа територіальної громади складає 413,3 км², а чисельність населення – 234864 людей.

III. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Основною метою Програми є створення умов для підвищення енергоефективності Краматорської міської територіальної громади через впровадження ефективних механізмів та інструментів підвищення енергоефективності. Програма здійснює аналіз споживання енергетичних ресурсів громадою, визначає потенціал економії енергії, основні бар'єри до підвищення рівня енергоефективності, окреслює цілі і завдання, стратегічні напрями та пріоритети енергоефективного розвитку Краматорської міської територіальної громади.

Метою Програми є:

- 1) підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів бюджетної сфери громади та в комунальних некомерційних підприємствах;

- 2) стимулювання залучення інвестицій співвласників/власників житлових будинків для проведення заходів з модернізації житлових будинків;

- 3) формування сталих джерел фінансування заходів з підвищення енергоефективності, реконструкції і модернізації житлових будинків;

- 4) збільшення частки відновлюваних джерел енергії у загальному споживанні бюджетного, комунального та житлового секторів;

- 5) формування передумов залучення позабюджетних інвестицій задля енергомодернізації комунальної інфраструктури та основних фондів житлового сектору.

Основним завданням Програми є визначення потенціалу енергозбереження, розробка основних напрямків підвищення рівня енергоефективності та створення плану першочергових заходів і завдань.

IV. ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Опис стану енергоефективності та енергозбереження у бюджетному та житловому секторі

Бюджетний сектор

У вересні 2020 р. в місті Краматорськ було запроваджено систему енергетичного менеджменту, відповідно до якої здійснюється щоденний моніторинг 170 об'єктів м. Краматорськ, с. Дмитрівка, смт. Шабельківка та Красноторка: 37 будівель шкіл та навчально-виховних комплексів, 37 будівель дошкільних навчальних закладів, 14 будівель закладів позашкільної освіти, 22 будівлі закладів культури, 31 будівля лікарень та амбулаторій, 3 адміністративні будівлі та 27 будівель іншого типу. 83,5% об'єктів підключені до централізованого опалення, а решта опалюються дровами, брикетами, вугіллям, газом та електроенергією.

Протягом 2018-2020 років спостерігається зниження споживання теплової та електричної енергії, проте видатки на ці енергоносії лише зростають.

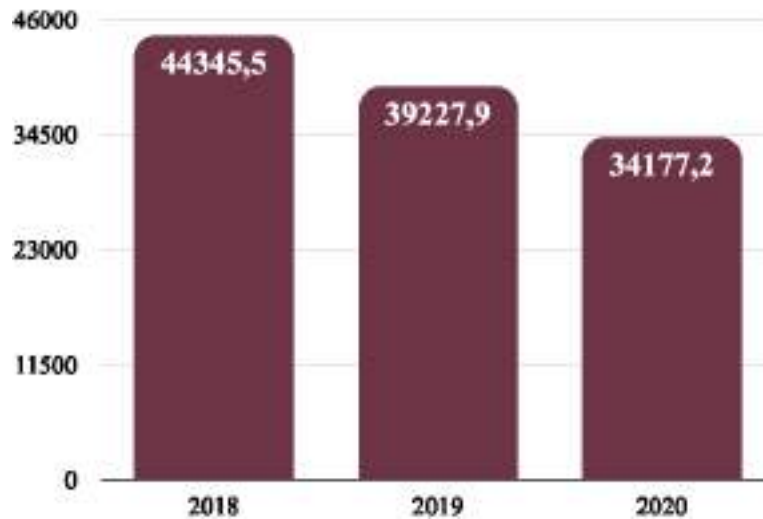

Рис. 1. Річне споживання теплової енергії (МВт*год/рік) бюджетною сферою громади

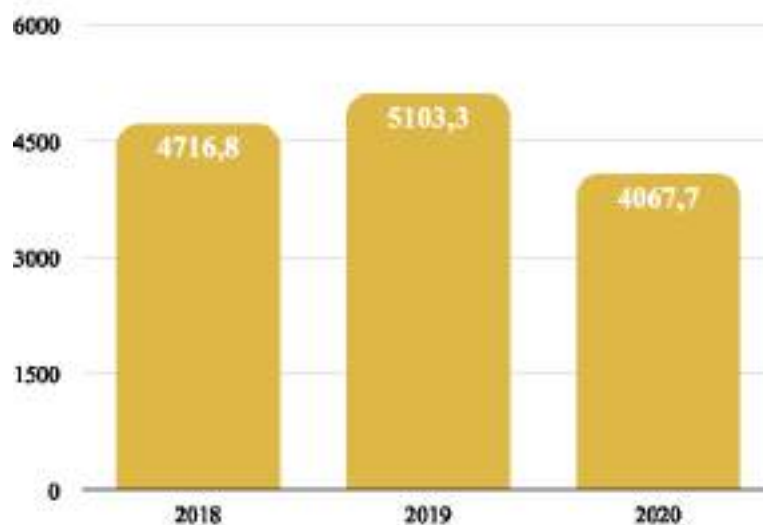

Рис. 2. Річне споживання електричної енергії (МВт*год/рік) бюджетною сферою громади

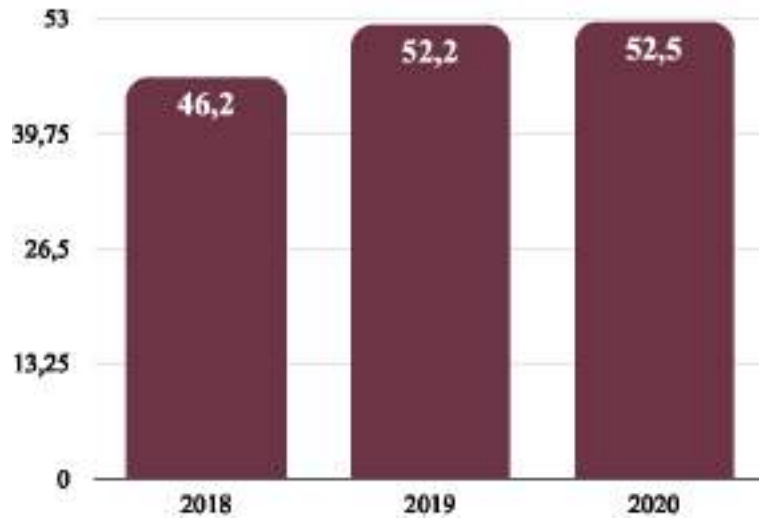

Рис. 3. Видатки на за теплову енергію (млн грн) (згідно бухгалтерських платіжок)

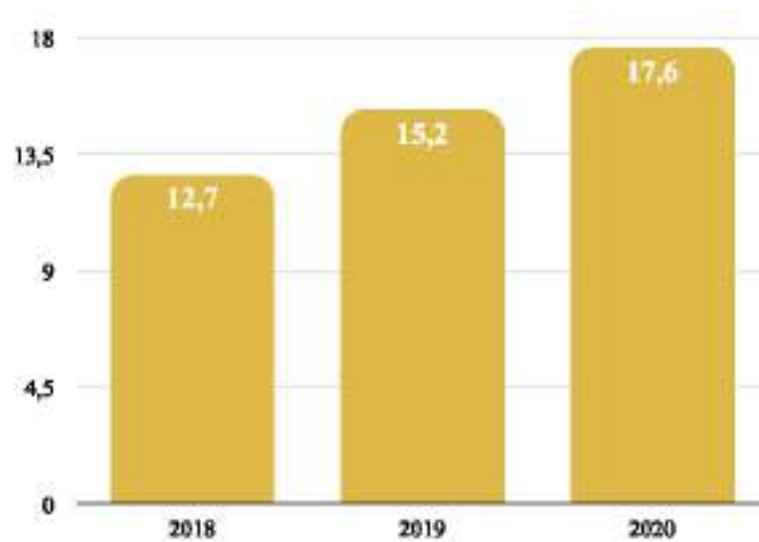

Рис. 4. Видатки на за електричну енергію (млн грн) (згідно бухгалтерських платіжок)

Таким чином, за 3 роки видатки бюджету на теплову енергію склали понад 150 млн грн, а на електроенергію – 45,5 млн грн. Найбільшим споживачем теплової енергії в Краматорській міській територіальній громаді є школи та НВК, тоді як електроенергії – дошкільні навчальні заклади, що відображається відповідним чином на бюджетних видатках.

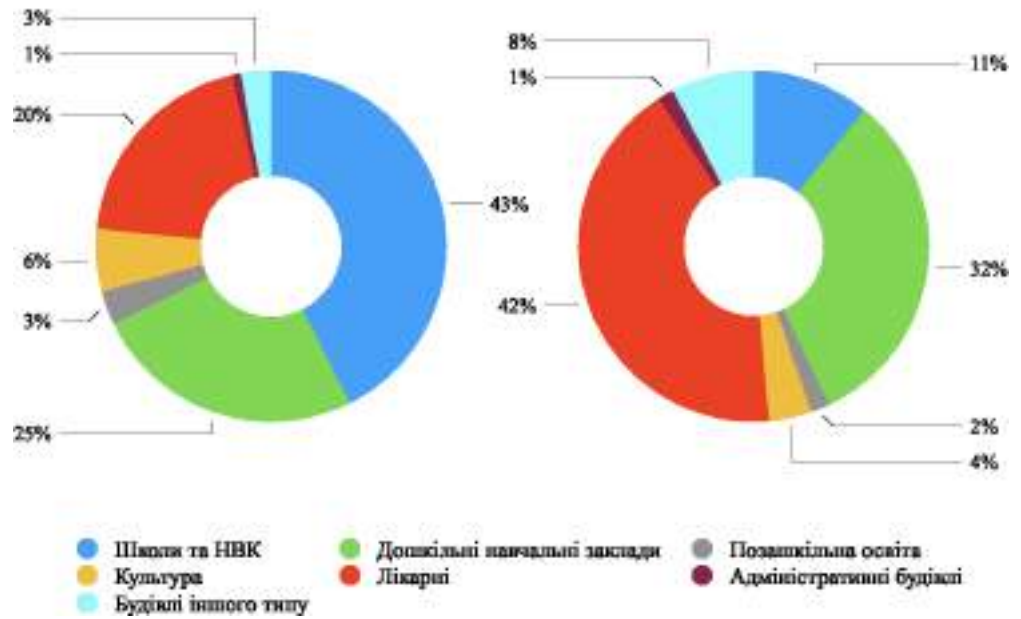

Рис. 5. Усереднений розподіл споживання теплової енергії (зліва) та електроенергії (справа) за 3-річний період (2018-2020) за категоріями будівель комунальної власності

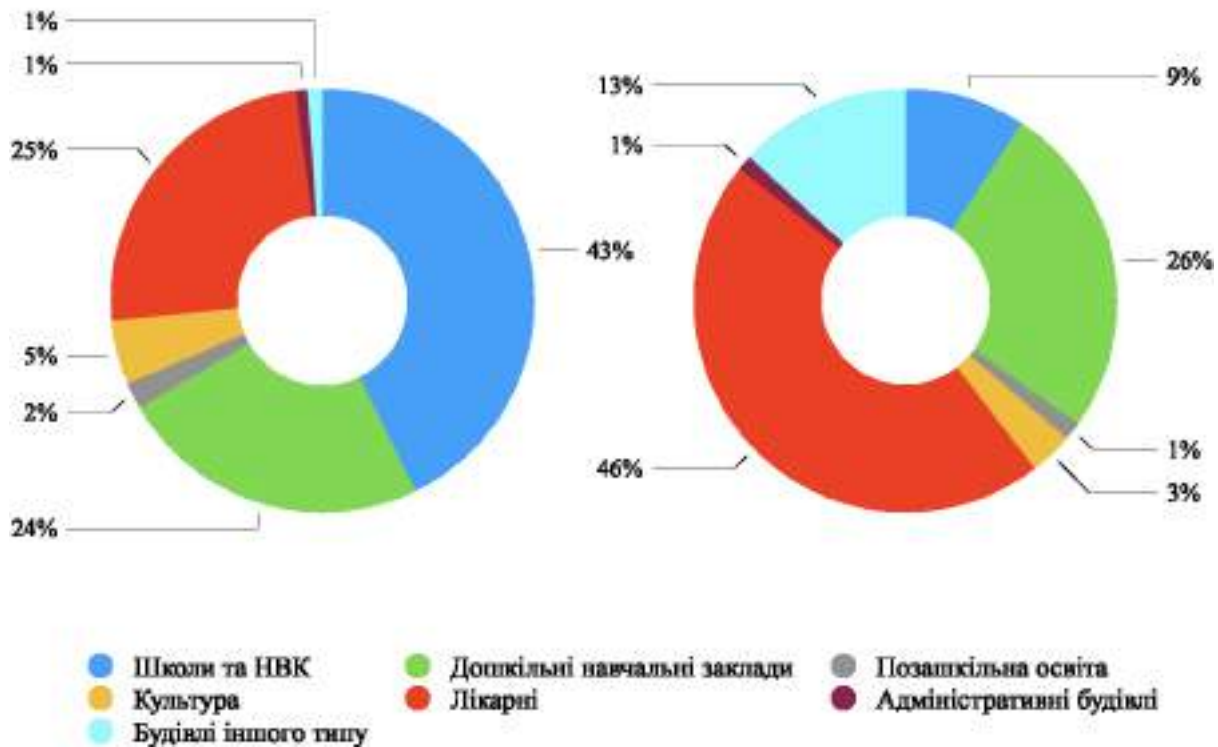

Рис. 6. Усереднений розподіл видатків на теплову енергію (зліва) та електроенергію (справа) за 3-річний період (2018-2020) за категоріями будівель комунальної власності

Проте варто зазначити, що моніторинг споживання енергоресурсів та відповідних видатків не здійснюється належним чином, а до системи енергоменеджменту підключені не всі будівлі бюджетної сфери. Це суттєво впливає на якість даних, що лежать в основі прийняття рішень. Таким чином, одним з першочергових завдань має стати налагодження систем енергоменеджменту та енергомоніторингу громади.

Вуличне освітлення

Система вуличного освітлення знаходиться в задовільному стані, управління здійснюється у ручному режимі. Є необхідність у заміні частини існуючих світильників на LED лампи, заміні опор та ремонті ліній. Перспективним є встановлення смарт-системи з можливістю дистанційного керування (включаючи технології димірування) та отримання інформації. Утримання та експлуатація мережі зовнішнього освітлення здійснюється КП «Міськвітло».

Загальна протяжність вулиць, що освітлюються, становить 268,8 км.

При цьому, протяжність ліній електромереж зовнішнього освітлення, що обладнані самонесучим ізолюваним проводом складає 236,5 км, а протяжність підземних ліній електромереж – 1,1 км. Використовується 154 шафи управління.

Для освітлення використовується 10463 світлоточки: 2761 LED лампа, 7651 натрієва лампа високого тиску та 51 галогенна лампа.

У 2020 році на потреби вуличного освітлення було витрачено 3082 МВт*год електроенергії, вартість якої склала 9,2 млн грн. При цьому, вартість утримання та експлуатації мережі склала 7,3 млн грн.

Житловий сектор

Загальна кількість багатоквартирних будинків в м. Краматорськ складає 971, в яких проживає 62350 домогосподарств. При цьому 905 будинків підключені до централізованого тепlopостачання. Лише у 80 будинках створено ОСББ, а 51 будинок управляються ЖБК.

Для підтримки енергоефективності у багатоквартирних будинках в місті діють місцеві програми. В рамках «Програми підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у м. Краматорськ на 2017-2020 роки» у 2019 році було виділено 3,2 млн грн на підтримку ОСББ (2,7 млн грн на поточну діяльність за умови співфінансування 70%/30%, 0,5 млн грн на капітальний ремонт ліфтів за умови співфінансування 99,5%/0,5%), а в 2020 році – 5,9 млн грн (3 млн грн на поточну діяльність за умови співфінансування 70%/30%, 1,5 млн грн на капітальний ремонт ліфтів за умови співфінансування 99,5%/0,5%, 1,4 млн грн на капітальний ремонт покрівель за умови співфінансування 95%/5%). Затверджено нову Програму на 2021-2023 роки, а прогнозований обсяг фінансування становить 18570 тис. грн, з яких 13000 тис. грн – кошти міського бюджету, а 5570 тис. грн – кошти ОСББ.

Діє «Програма капітального, поточного ремонту та реконструкції багатоквартирних будинків житлового фонду м. Краматорськ». Фінансування за цією програмою у 2019 році склало 7,7 млн грн (404,1 тис. грн – поточний ремонт фасадів багатоквартирних будинків, 3604,3 тис. грн – капітальний ремонт ліфтів за умови співфінансування 95%/5%, 3700,0 тис. грн - капітальний ремонт покрівель за умови співфінансування 87%/13%), а в 2020 було виділено 21,9 млн грн (12,7 млн грн - поточний ремонт стін та фасадів багатоквартирних будинків, 5,0 млн грн – капітальний ремонт стін та фасадів багатоквартирних будинків, 2,2 млн грн – капітальний ремонт ліфтів за умови співфінансування 95%/5%, 2 млн грн - капітальний ремонт покрівель за умови співфінансування 87%/13%).

1 багатоквартирний будинок має енергетичний сертифікат, 6 – проектно-кошторисну документацію.

Поганий фізичний стан внутрішньобудинкових систем, низькі теплозахисні властивості огорожувальних конструкцій та відсутність у споживачів технічної можливості для керування споживанням теплової енергії призводять до невиправдано високого обсягу споживання енергоресурсів. При цьому, існує проблема недостатності обсягів фінансування енергоефективної модернізації житлових багатоквартирних та індивідуальних (садибних) будівель і зумовленої цим неможливості покращення стану житлового господарства громади, підвищення комфорту, надійності та безпечності умов проживання населення. Кінцева мета енергоефективної політики - скорочення витрат на утримання та експлуатацію квартир і житлових будівель в цілому, підвищення комфорту проживання у таких будівлях.

Залучення програм та інструментів зовнішнього інвестування в підвищення енергоефективності житлової, комунальної та бюджетної сфер

Фонд енергоефективності (Програма «Енергодім»)

У 2020 році 2 багатоквартирні будинки взяли участь у програмі Фонду енергоефективності, обравши пакет заходів Б. Один проект був профінансований, оцінка вартості реалізації заходів з енергоефективності відповідно до опису проекту склала 3,5 млн грн. В рамках цього проекту реалізовано наступні заходи з енергоефективності:

- комплекс робіт із теплоізоляції та улаштування зовнішніх стін;
- комплекс робіт із теплоізоляції та улаштування опалювальних та неопалювальних горищ (технічних поверхів) та дахів;
- комплекс робіт із теплоізоляції та улаштування плит перекриття підвалу;
- заміна або ремонт зовнішніх дверей або/та облаштування тамбурів зовнішнього входу;
- заміна або ремонт блоків віконних та блоків балконних дверей у приміщеннях (місцях) загального користування будівлі.

Економія енергії має скласти 221,7 МВт*год/рік, а скорочення викидів CO₂ 69,88 т/рік.

Враховуючи складний процес адміністрування і верифікації проектів за Програмою «Енергодім» (повний цикл проектів триває 1,5-2 роки), другий проект знаходиться в стадії погодження.

Європейський інвестиційний банк

Місто бере участь у проекті «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України», який фінансується Європейським інвестиційним банком.

Перелік проектів затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1068 (із змінами).

Загальна кількість проектів з початку реалізації НКПВУ складала 43 проекти.

Роботи на об'єктах передбачають: термомодернізацію будівель закладів освіти, ремонт центральної бібліотеки міста, центру первинної медико-санітарної допомоги по вул. Стуса, будівлі під житло для внутрішньо переміщених осіб, реконструкцію системи знезараження питної води на фільтрувальній станції.

На сьогодні завершені роботи за низкою проектів з термомодернізації будівель шкіл та садків - ДНЗ №51, ДНЗ №60, ДНЗ №34, ДНЗ №53, ДНЗ №92, ДНЗ №32, ЗОШ №4, ЗОШ №18, ЗОШ №17, ЗОШ №32, ЗОШ №23.

З метою створення комфортних умов для занять творчістю та спорту дітей, молоді та людей похилого віку смт. Красноторка завершено капітальний ремонт будівлі клубу комунального закладу культури будинок культури «Міленіум».

Фактично в реалізації знаходяться 8 проектів (кошторисна вартість складає 357 млн грн)

Револьверний фонд

З метою підвищення ефективності використання бюджетних коштів та залучення позабюджетних ресурсів, посилення енергетичної безпеки, покращення якості енергетичних послуг, захисту довкілля та забезпечення сталого розвитку громади 23.10.2020 Краматорська міська рада вирішила приєднатись до програми Револьверного Фонду Міст Асоціації «Енергоефективні міста України».

Для забезпечення роботи цього фінансового інструменту створено Комісію для проведення конкурсного відбору позичальників, яким буде надаватись поворотна фінансова допомога та затверджено Порядок проведення конкурсного відбору позичальників, яким буде надаватись поворотна фінансова допомога із Револьверного Фонду Міст Асоціації «Енергоефективні міста України».

Відповідно до Положення про сплату добровільних членських внесків органів місцевого самоврядування – учасників Револьверного Фонду Міст Асоціації «Енергоефективні міста України», Краматорська міська рада сплатила 30 тис. грн внеску, а Асоціація зобов'язалась забезпечувати Краматорську умови для повноцінного користування коштами Револьверного Фонду Міст у Асоціації в межах наявних ресурсів.

Строки виконання

Виконання заходів Програми планується здійснити протягом 2021-2023 років. План заходів виконання Програми наведений у Додатку до Програми.

Фінансове забезпечення

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок субвенцій з державного бюджету, коштів місцевого та обласного бюджетів (в межах бюджетного фінансування), об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, Урядової програми «теплих кредитів», Фонду енергоефективності, кредитів, приватних інвестицій (в тому числі енергосервісних компаній), грантів та інших джерел, не заборонених законодавством.

Програмою передбачається впровадження заходів з підвищення рівня енергоефективності будівель бюджетної і комунальної сфери, житлових будинків протягом 2021-2023 років на загальну суму 884 551,1 тис. грн, з яких 67 563,1 тис. грн – бюджет Краматорської міської об'єднаної територіальної громади:

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. грн	у тому числі за роками, тис. грн:		
		2021	2022	2023
Всього	884 551,1	740 221,1	49 262,5	95 067,5
у т.ч. місцевий бюджет	67 563,1	39 255,5	8 918,8	19 388,8

V. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ, ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ

Завданнями Програми є:

- 1) удосконалення Плану дій зі сталого енергетичного розвитку Краматорської міської територіальної громади до 2030 року;
- 2) розвиток системи енергетичного менеджменту;
- 3) проведення енергетичної сертифікації будівель;
- 4) розробка робочих проектів реконструкції з термомодернізації будівель бюджетної і комунальної сфери;
- 5) впровадження поетапної термомодернізації будівель бюджетних закладів (або установ) та комунальних некомерційних підприємств;
- 6) відшкодування частини кредитів, отриманих ОСББ/ЖБК та фізичними особами-власниками індивідуальних (садибних) житлових будинків на впровадження заходів із підвищення рівня енергоефективності, реконструкції і модернізації індивідуальних (садибних) житлових будинків;
- 7) реалізація проектів із підвищення рівня енергоефективності комунальної інфраструктури, в тому числі бюджетних установ із залученням приватних інвесторів - енергосервісних компаній (ЕСКО);
- 8) розвиток потенціалу приєднання до Револьверного Фонду Міст Асоціації «Енергоефективні міста України» як додаткової моделі фінансування термомодернізації

будівель;

9) формування інституційної основи (нормативної, фінансової, кадрової) створення механізму залучення існуючих комунальних підприємств та/або установ до комплексної термомодернізації бюджетних закладів (установ), комунальних некомерційних підприємств та житлових будинків, в тому числі за енергосервісними договорами;

10) підвищення обізнаності всіх зацікавлених сторін житлової, комунальної та бюджетної сфер.

Заходи Програми

Досягнення основної мети Програми можливе за рахунок здійснення комплексу напрямків діяльності, спрямованих на вирішення найбільш гострих проблем, а саме:

1) Удосконалення Плану дій зі сталого енергетичного розвитку Краматорської миської ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ до 2030 року. Існуючий План дій має бути переглянутий та доповнений відповідно до нових зобов'язань із підготовки Планів дій зі сталого енергетичного розвитку і клімату (ПДСЕРК), спрямованих на вирішення проблем не тільки в секторі енергетики та пом'якшення наслідків зміни клімату, але також адаптації до 2030 року.

2) Запровадження системи енергетичного менеджменту. Система енергетичного менеджменту передбачає створення умов для оперативного та стратегічного аналізу енергоспоживання об'єктами бюджетної та комунальної сфер із невідкладним вжиттям управлінських рішень щодо усунення перевитрат енергії, що дозволяє підвищити енергоефективність основних фондів громади лише за рахунок впровадження організаційних заходів.

3) Запровадження системи енергетичного моніторингу. Метою енергомоніторингу є організаційне забезпечення впровадження та роботи постійно діючої системи динамічного нагляду та циклічного отримання достовірної інформації щодо споживання паливно-енергетичних ресурсів в бюджетних закладах (або установах) та комунальних некомерційних підприємствах. Енергетичний моніторинг передбачає створення єдиного центру аналізу та вжиття управлінських рішень, що забезпечуватиме збір інформації, дистанційну он-лайн передачу даних, контролінг та диспетчеризацію ресурсоспоживання інфраструктури територіальної громади для подальшого аналізу та вжиття заходів з раціонального використання ресурсів.

4) Проведення енергетичної сертифікації будівель. Енергетична сертифікація надає можливість отримати інформацію про фактичні характеристики будівлі, оцінити рівень енергоефективності та отримати рекомендації щодо переліку оптимальних заходів з підвищення рівня енергетичної ефективності будівлі.

5) Розробка робочих проектів реконструкції з термомодернізації будівель бюджетної та комунальної сфер. Проектування та розробка проектно-кошторисної документації є важливим кроком для залучення зовнішнього фінансування, зокрема коштів обласного бюджету, ДФРР, НЕФКО та інших міжнародних фінансових установ.

6) Впровадження поетапної термомодернізації будівель бюджетних закладів (або установ) та комунальних некомерційних підприємств. Результатом термомодернізації будівель є не лише підвищення рівня енергоефективності, а й підвищення комфорту перебування у таких будівлях та дотримання санітарно-гігієнічних норм й стандартів, що є важливим для бюджетної та комунальної сфер. В залежності від глибини впроваджених енергоефективних заходів економія енергетичних ресурсів та комунальних послуг складає 20-60%.

7) Відшкодування частини кредитів, отриманих ОСББ/ЖБК здійснюється на підставі «Програми підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у м. Краматорську на 2021-2023 роки» та «Програми капітального, поточного ремонту та реконструкції багатоквартирних будинків житлового фонду міста Краматорська на 2021-

2023 роки», а частини кредитів, отриманих фізичними особами на впровадження енергозберігаючих заходів відповідно до окремого порядку відшкодування. Фінансування здійснюється за рахунок коштів бюджету Краматорської міської територіальної громади відповідно до Договорів про взаємодію між Головними розпорядниками коштів бюджету Краматорської територіальної громади та Кредитно-фінансовою установою.

8) Реалізація проектів із підвищення рівня енергоефективності комунальної інфраструктури (будівель бюджетних установ, мереж зовнішнього освітлення, основних фондів місцевих інфраструктурних підприємств) із залученням приватних інвестицій за механізмом енергосервісу (ЕСКО). Механізм енергосервісу набуває все більшого поширення, оскільки не вимагає збільшення витрат з бюджету.

9) Розвиток потенціалу приєднання до Револьверного Фонду Міст Асоціації «Енергоефективні міста України» як додаткової моделі фінансування термомодернізації ОСББ. Ідея револьверного фонду полягає у наданні поворотних позик за економічно прийнятними ставками. Повернені кошти надалі використовуються для фінансування інших учасників. Перевагами револьверного фонду є безпосереднє фінансування енергоефективних заходів, багаторазове використання коштів, нижча вартість позик порівняно з комерційними банківськими кредитами та стимулювання економічного розвитку громади.

10) Розробка концепції (правових документів, фінансової моделі) масштабування потенціалу існуючого комунального підприємства задля набуття додаткових функцій та ресурсів для енергомодернізації комунальної інфраструктури та термомодернізації бюджетних установ. Надання громадою додаткових економічних властивостей комунальному підприємству має наочні соціально-економічні переваги: вибір об'єктів для термомодернізації з урахуванням інтересів громади, зекономлені в результаті впровадження енергоефективних заходів кошти залишаються в громаді, комунальна енергосервісна компанія має більше можливостей для залучення зовнішнього фінансування, а також збільшення інституційної спроможності громади у сфері енергоефективності.

11) Підвищення обізнаності всіх зацікавлених сторін житлової, комунальної та бюджетної сфер щодо сучасних інструментів з енергоефективності із залученням експертів міжнародних проектів через засоби масової інформації, «круглі столи», друковані інформаційно-рекламні матеріали, семінари, он-лайн заходи тощо. Такі заходи є особливо важливими, оскільки численні дослідження крім використання сучасних інструментів та технологій засвідчують важливість енергоефективної поведінки людей та активного залучення населення. Проведення таких заходів стимулює енергоефективну поведінку, яка дозволяє зекономити до 3-5% енергії за умов використання відповідальними особами набутих знань.

12) Модернізація інфраструктури зовнішнього освітлення із запровадженням смарт-системи управління. Модернізація передбачає заміну світильників на енергоефективні, оновлення мереж та опор освітлення, втілення онлайн системи диспетчеризації, контролінгу, димірування із досягненням сучасних стандартів енергоефективності, виконанням державних будівельних норм та стандартів щодо зовнішнього освітлення. Окрім економічного ефекту (скорочення витрат на електроенергію до 55%) громада забезпечить належний рівень освітленості для транспорту та пішоходів. Практика впровадження проектів із енергомодернізації зовнішнього освітлення свідчить про значне покращення комфорту проживання та громадської безпеки у відповідних населених пунктах. Передбачається диференційований підхід до фінансових інструментів, в тому числі: бюджетні капіталовкладення, кредитні та грантові ресурси міжнародних фінансових інституцій, приватні інвестиції енергосервісних компаній.

13) Модернізація та оновлення рухомого складу міського пасажирського транспорту та підвищення рівня екологічності та енергоефективності інфраструктури в

галузі автомобільного та електричного транспорту. Міський пасажирський транспорт має застаріле та енерговитратне обладнання, яке не відповідає вимогам сучасного комфорту для перевезення пасажирів і потребує оновлення. Необхідною є розробка концепції розвитку пасажирського транспорту громади, яка включатиме зниження рівня забруднення навколишнього середовища шкідливими викидами, модернізацію депо та технічних служб громадського транспорту, а також впровадження нового виду транспорту – електробусу.

Очікувані результати

В результаті виконання зазначених завдань, очікуваними результатами є:

- 1) зниження до 50% витрат на споживання енергоносіїв та комунальних послуг в термомодернізованих будівлях бюджетної та комунальної сфер
- 2) спрямування коштів, зекономлених внаслідок впровадження енергозберігаючих заходів, на фінансування заходів з підвищення енергоефективності будівель бюджетних закладів (установ) та комунальних некомерційних підприємств;
- 3) зниження на 25% видатків бюджету на опалення будівель бюджетної сфери за рахунок впровадження індивідуальних теплових пунктів та онлайн управління системою опалення будівель бюджетних закладів (установ), в тому числі із використанням енергосервісних договорів;
- 4) заощадження до 55% витрат на електроенергію в системі зовнішнього освітлення за рахунок модернізації системи освітлення із встановленням smart-управління;
- 5) збільшення питомої частки відновлюваної енергетики та альтернативних видів палива в енергобалансі громади;
- 6) проведення енергетичної сертифікації 100% будівель комунальної власності;
- 7) ведення системи енергомоніторингу відносно 100% будівель бюджетних закладів (або установ) та комунальних некомерційних підприємств;
- 8) охоплення до 30% будівель комунальної власності сучасними засобами автоматичного знімання даних та їх аналізу в онлайн-режимі;
- 9) поліпшення умов експлуатації та збереження будівель і споруд бюджетних закладів (або установ) та комунальних некомерційних підприємств у належному стані, забезпечення санітарно-гігієнічних та інженерно-технічних вимог до утримання будівель і споруд;
- 10) залучення до розробки бізнес-планів, техніко-економічного та фінансового обґрунтування енергоефективної модернізації житлового фонду всіх зацікавлених сторін, зокрема, виконавчих органів місцевого самоврядування, співвласників, фінансово-кредитних установ, міжнародних організацій;
- 11) енергоефективна модернізація житлових багатоквартирних та індивідуальних (садибних) будівель та інженерних мереж, що призведе до зниження витрат на споживання енергоносіїв та комунальних послуг до 50%;
- 12) реалізація програм співфінансування енергоефективних заходів у багатоквартирних та індивідуальних (садибних) житлових будинках (програми регулюються окремими порядками/положеннями, що затверджуються Краматорською міською радою) шляхом відшкодування частини кредитів, отриманих ОСББ/ЖБК та фізичними особами-власниками індивідуальних (садибних) житлових будинків на впровадження заходів із підвищення рівня енергоефективності, реконструкції і модернізації багатоквартирних житлових будинків;
- 13) розробка концепції розвитку пасажирського транспорту громади, яка передбачатиме модернізацію рухомого складу та інфраструктури;
- 14) виконання заходів з популяризації Програми серед мешканців міста через засоби масової інформації, «круглі столи», друковані інформаційно-рекламні матеріали тощо.

Однією з ключових умов ефективного виконання заходів Програми є проведення оцінки її результатів та визначення ефектів від виконання. Результати проведених оцінювань можуть слугувати підґрунтям для внесення змін і доповнень до заходів Програми кожного наступного періоду.

VI. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію дій між виконавцями Програми та контроль за її виконанням здійснює відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку виконавчого комітету Краматорської міської ради.

**ПЛАН ЗАХОДІВ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОЇ, КОМУНАЛЬНОЇ ТА ЖИТЛОВОЇ СФЕР
КРАМАТОРСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2021-2023 РОКИ**

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Орієнтовні обсяги фінансування (тис. грн)				
				Джерела фінансування	у тому числі за роками			Всього
					2021	2022	2023	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Всього програмою за	2021-2023		Всього, у т.ч.:	740221	49263	95068	884551
місцевий бюджет				39255	8919	19389	67563	
інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі обласний бюджет,ДФРР, Фонд енергоефективності)				100	1535	2970	4605	
інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги, міжнародні фінансові установи, енергосервісні компанії)				700816	36709	68559	806083	
кошти власників індивідуальних будинків та співвласників багатоквартирних будинків				50	2100	4150	6300	
1	Удосконалення Плану дій зі сталого	2022-2023	Відділ інвестиційної	Всього, у т.ч.:	0	75	75	150

	енергетичного розвитку і клімату Краматорської міської територіальної громади до 2030 року		діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку	місцевий бюджет, в т.ч. інші програми	0	0	0	0
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	75	75	150
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
2	Запровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетній та комунальній сфері (два етапи)	2022-2023	Відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, фінансове управління, керівники бюджетних установ	Всього, у т.ч.:	0	1188	893	2080
				місцевий бюджет: Виконавчі органи Краматорської міської ради, установи та заклади комунальної власності.	0	591	446	1038
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	596	446	1043
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
2.1	Перший етап:	2022	Відділ	Всього, у т.ч.:	0	295	0	295

<p>Втiлення iнституцiйної основи енергетичного менеджменту, в тому числі:</p> <p>2.1.1. Адаптація системи енергомоніторингу пiд завдання сучасної системи енергоменеджменту та формування первинної матеріально- технічної енергоменеджера міста</p> <p>2.1.2 Розробка та запровадження положень, посадових iнструкцій, методичних рекомендацій для суб'єктів енергоменеджменту</p> <p>2.1.3 Розробка та запровадження системи матеріального стимулювання енергоефективної</p>	<p>iнвестиційної дiяльності та мiжнародного спiвробiтництва управління економiчного розвитку, керiвники бюджетних установ</p>	<p>мiсцевий бюджет, в т.ч. iнші програми</p>	0	145	0	145
		<p>iнші бюджетні джерела фiнансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)</p>	0	0	0	0
		<p>iнші джерела фiнансування (в тому числі проекти мiжнародної технічної допомоги)</p>	0	150	0	150
		<p>кошти спiввласників iндивідуальних будинків, ОСББ</p>	0	0	0	0

	поведінки суб'єктів енергоменеджменту							
2.2	Другий етап: Удосконалення системи енергоменеджменту: 2.2.1. Втілення обліку енергоспоживання із дистанційною онлайн передачею даних до системи енергомоніторингу 30 % бюджетних установ (закладів) та комунальних некомерційних підприємств	2022-2023	Відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, керівники бюджетних установ	Всього, у т.ч.:	0	893	893	1785
				місцевий бюджет: Виконавчі органи Краматорської міської ради, установи та заклади комунальної власності.	0	446	446	893
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	446	446	893

	2.2.2. Розробка та втілення системи аналітичних та управлінських дій за результатами оперативних даних системи енергомоніторингу			кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
3	Забезпечення сертифікації енергетичної ефективності будівель:	2021-2023	Відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку	Всього, у т.ч.:	1700	1575	1575	4850
				місцевий бюджет: Виконавчі органи Краматорської міської ради, установи та заклади комунальної власності.	1550	738	738	3025
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	100	100	100	300
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	688	688	1375
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	50	50	50	150

3.1	Сертифікація енергетичної ефективності бюджетних установ (закладів) та комунальних некомерційних підприємств	2021-2023	Відділ інвестиційної діяльності міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, керівники бюджетних установ	Всього, у т.ч.:	1500	1375	1375	4250
				місцевий бюджет: Виконавчі органи Краматорської міської ради, установи та заклади комунальної власності.	1500	688	688	2875
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	688	688	1375
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
3.2	Сертифікація енергетичної ефективності будівель об'єднаних співвласників багатоквартирних будинків (співфінансування)	2021-2023	Відділ інвестиційної діяльності міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків	Всього, у т.ч.:	200	200	200	600
				місцевий бюджет	50	50	50	150
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	100	100	100	300
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	0	0	0
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	50	50	50	150

4	Підготовка проектної документації з термомодернізації будівель бюджетних установ (закладів) та комунальних некомерційних підприємств	2021-2023	Управління капітального будівництва та перспективного розвитку міста	Всього, у т.ч.:	300	895	895	2090
				місцевий бюджет	300	895	895	2090
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги: НЕФКО, ЄІВ)	0	0	0	0
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
5	Впровадження поетапної термомодернізації будівель бюджетних установ (закладів) та комунальних некомерційних підприємств	2022-2023	Управління капітального будівництва та перспективного розвитку міста	Всього, у т.ч.:	735271	6000	17900	759171
				місцевий бюджет: Виконавчі органи Краматорської міської ради, установи та заклади комунальної власності.	37405	6000	6000	49405
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі обласний бюджет, ДФРР)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (ЄІВ)	697866	0	11900	709766
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
6	Запровадження	2022-2023	Відділ	Всього, у т.ч.:	0	4100	8200	12300

	співфінансування заходів із підвищення рівня енергетичної ефективності індивідуальних будинків		інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, управління житлово-комунального господарства	місцевий бюджет: Виконавчі органи Краматорської міської ради, установи та заклади комунальної власності.	0	615	1230	1845
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі "теплі кредити" Держенергоефективності)	0	1435	2870	4305
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	0	0	0
				кошти власників індивідуальних будинків	0	2050	4100	6150
7	Реалізація проектів із підвищення рівня енергоефективності комунальної інфраструктури із залученням приватних інвестицій за енергосервісними договорами (ЕСКО)	2021-2023	Відділ інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, керівники бюджетних установ	Всього, у т.ч.:	2800	35000	25000	62800
				місцевий бюджет	0	0	0	0
				інші бюджетні джерела фінансування	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі приватні інвестиції енергосервісних компаній)	2800	35000	25000	62800
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
8	Модернізація	2023	Відділ	Всього, у т.ч.:	0	0	30000	30000

	інфраструктури зовнішнього освітлення із запровадженням смарт-системи управління		інвестиційної діяльності міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, КП «Міськвітло»	місцевий бюджет	0	0	0	0
				інші бюджетні джерела фінансування	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі приватні інвестиції енергосервісних компаній)	0	0	30000	30000
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
9	Використання фінансових можливостей Револьверного Фонду Міст (РФМ) Асоціації «Енергоефективні міста України»	2022-2023	Управління житлово-комунального господарства, відділ інвестиційної діяльності міжнародного співробітництва управління економічного розвитку, фінансове управління	Всього, у т.ч.:	0	80	80	160
				місцевий бюджет	0	30	30	60
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	50	50	100
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
10	Релізація довгострокових енергоефективних проектів в	2021-2023	Відділ інвестиційної діяльності міжнародного	Всього, у т.ч.:	100	100	10100	10300
				місцевий бюджет	0	0	10000	10000

	бюджетній сфері, комунальній інфраструктурі із використанням енергосервісних договорів на базі комунального підприємства		співробітництва управління економічного розвитку, управління капітального будівництва	інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	100	100	100	300
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
11	Розробка та запровадження концепції розвитку пасажирського транспорту громади	2022-2023	Управління житлово-комунального господарства, відділ інвестиційної діяльності міжнародного співробітництва управління економічного розвитку	Всього, у т.ч.:	0	100	200	300
				місцевий бюджет	0	0	0	0
				інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
				інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	0	100	200	300
				кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0
12	Втілення Плану із підвищення обізнаності всіх	2021-2023	Відділ інвестиційної діяльності	Всього, у т.ч.:	50	150	150	350
				місцевий бюджет	0	50	50	100

зацікавлених сторін житлової, комунальної та бюджетної сфер щодо сучасних інструментів з енергоефективності, активізації створення ОСББ із залученням експертів міжнародних проектів (зокрема, створення поліграфічної продукції, буклетів, флаєрів, каталогів та інших презентаційних матеріалів, сувенірної продукції, виплати переможцям конкурсів енергоефективної тематики тощо)	міжнародного співробітництва управління економічного розвитку	інші бюджетні джерела фінансування (в тому числі ДФРР, Фонд енергоефективності)	0	0	0	0
		інші джерела фінансування (в тому числі проекти міжнародної технічної допомоги)	50	100	100	250
		кошти співвласників будинків (ОСББ)	0	0	0	0